

*Dr. Palágyi Tivadar**

KÜLFÖLDI HÍREK AZ IPARJOGVÉDELEM TERÜLETÉRŐL

Amerikai Egyesült Államok

A) Az Amerikai Egyesült Államok Szabadalmi és Védjegy hivatala (United States Patent and Trademark Office, USPTO) mint átvevőhivatal 2006. október 14-től kezdve elektronikus úton is fogadja a nemzetközi bejelentéseket.

Az USPTO mint nemzetközi kutatási hatóság (ISA) és mint nemzetközi elővizsgáló hatóság (IPEA) is elfogad elektronikus úton benyújtott dokumentumokat.

B) Az USPTO megszigorította a 2006. augusztus 25-e után benyújtott szabadalmi bejelentések gyorsított vizsgálatának követelményeit a közérdekből fontosnak ítélt, például a rák vagy az AIDS kezelésére szolgáló találmányokra vonatkozó bejelentések esetén. Az ilyen bejelentésekben a független igénypontok számát háromra, az összes igénypont számát pedig húszra kell korlátozni. Esetükben a hivatal arra törekszik, hogy a végső döntést, vagyis az engedélyező (Notice of Allowance) vagy elutasító végzést 12 hónapon belül kiadja; a szabadalom megadása (grant) azonban késhet a kinyomtatási eljárás elhúzódása miatt.

C) 2006 januárjában az USPTO számos változást javasolt bevezetni a szabadalomengedélyezési eljárásban. Ezek közül a fontosabbakat az alábbiakban ismertetjük.

A folytatólagos és a részben folytatólagos bejelentések (continuation and CIP applications) benyújtására csupán egyetlen lehetőséget kívánnak biztosítani, nagyon szűk kör kivételével. Így megszűnne az a lehetőség, hogy a szabadalom megadását CIP-bejelentések sorozatával akár egy évtizednél is hosszabb ideig el lehessen halasztani.

A megosztott bejelentést (divisional application) csupán egyetlen alapbejelentésre lehet alapozni, nagyon szűk kör kivételével. Ez annyit jelent, hogy a megosztott bejelentéseket annak az alapbejelentésnek a függősége alatt kell benyújtani, amelyben a hivatal korlátozási felhívást adott ki, vagy kifogásolta a találmány egységességének hiányát. Ha tehát a hivatal javaslatát elfogadják, egy olyan megosztott bejelentés esetén, amelynek az alapbejelentése már nem függ, nem lesz lehetőség további megosztott bejelentés benyújtására.

Egy szabadalmi bejelentésnek legalább a kezdeti vizsgálatát csupán a független igénypontokra kívánják korlátozni, vagy olyan megjelölt igénypontokra, amelyek száma nem lehet több tíznél.

D) 2006. október 6-án Bush elnök aláírta a 2006. évi módosított védjegy hígitási törvényt (Trademark Dilution Revision Act), amely azonnal hatályba is lépett.

* Danubia Szabadalmi és Védjegy Iroda Kft.

A módosított törvény hatályon kívül helyezi a Legfelsőbb Bíróság egyik döntését, amely a tényleges hígítás bizonyítását írta elő; ehelyett a hígítás valószínűségét is elegendő bizonyítani a hígítás tényének megállapításához.

Az új törvény egyúttal a második körzet (Second Circuit) bíróságainak olyan döntéseit is hatályon kívül helyezi, amelyek szerint a szerzett megkülönböztetőképességgel rendelkező védjegyek – ellentétben az inherens megkülönböztetőképességű védjegyekkel – nem tartanak igényt hígítással szembeni szövetségi védelemre.

Összegzésként megállapítható, hogy az új törvény a jó hírű védjegyeket védi olyan felhasználások ellen, amelyek elhomályosítják a védjegy megkülönböztetőképességét vagy halványítják annak hírnevét.

E) Az egész világon a legnagyobb keresletnek örvendő gyógyszer áll a Szövetségi Fellebbezési Bíróság (CAFC) 2006. augusztus 2-án a *Pfizer Inc. (Pfizer) v. Ranbaxy Laboratories Limited* (Ranbaxy)-ügyben hozott döntése hátterében. Az ügy azt bizonyítja, hogy a generikusgyógyszer-gyártók egyre agresszívebb magatartást tanúsítanak a szabadalmi védetségük végéhez közeledő kelendő gyógyszerek innovatív gyártóival szemben.

A Pfizer cég Lipitor készítményének hatóanyagát képező atorvasztatin egy koleszterinszintet csökkentő gyógyszer. A Ranbaxy új gyógyszerre vonatkozó rövidített kérelmet (Abbreviated New Drug Application, ANDA) nyújtott be. A Pfizer 4 681 893 ('893-as szabadalom) és 5 273 995 számú szabadalmának ('995-ös szabadalom) bitorlása miatt pert indított a Ranbaxy ellen. A '893-as szabadalom oltalmi ideje 2006. május 30-án járt volna le, azonban a Pfizer kérelme alapján az oltalmi időt 2009. szeptember 24-ig meghosszabbították. A '893-as szabadalom igénypontjai (I) általános képletű, sajátos sztereoizomer vegyületekre vonatkoznak. A '995-ös szabadalom oltalmi ideje 2010 végén jár le.

A CAFC elutasította a Ranbaxy-nak azt az érvelését, hogy a kerületi bíróság tévedett, amikor az (I) általános képletet úgy értelmezte, hogy az „valamennyi transzizomert felöleli” a racémátok helyett. Bár a '893-as szabadalom csupán az R-transz enantiomert írja le, a leírás kinyilvánítja, hogy az (I) általános képletű vegyületeknek négy lehetséges izomerje van, és a találmányt a transzalakra korlátozza.

A CAFC a Ranbaxynak azzal az érvelésével sem értett egyet, hogy – mivel a leírás csupán racémátokhoz vezető reakciókra adott példát – az igénypontokat racémátokra kellene korlátozni. Idézte a CAFC teljes tanácsának egy 2005-ben, a Phillips-ügyben *en banc* hozott döntését, és megállapította, hogy az 1. igénypontnak ilyen alapon való korlátozása az igénypontokba helytelenül vinne be korlátozásokat a leírásból.

A CAFC abban is osztotta a körzeti bíróság véleményét, hogy a párhuzamos külföldi ügyek elővizsgálata során a külföldi törvényeknek megfelelően adott nyilatkozatok nem veendő figyelembe az igénypontok megszővegezésénél. A Pfizer Ranbaxy által kifogásolt méltánytalan viselkedésével (inequitable conduct) kapcsolatban a bíróság azon a véleményen volt, hogy a rokon szabadalmi bejelentések elővizsgálata során tett kijelentések lényegtelenek, és az, hogy Pfizer a '893-as szabadalom elővizsgálati eljárása során ezekre nem hivatkozott, nem minősül lényeges mulasztásnak.

A '995-ös szabadalommal kapcsolatban azonban a CAFC megváltoztatta a körzeti bíróságnak azt a döntését, amely elutasította a 6. igénypontnak a szabadalmi törvény 112(4) szakasza alapján történő érvénytelenítésére vonatkozó kérelmet. Döntése ugyanis kimondja, hogy az atorvasztatinra vonatkozó '995-ös szabadalom 6. igénypontja érvénytelen, mert nem felel meg a szabadalmi törvény 112. szakasza 4. bekezdésében foglalt alábbi rendelkezésnek: „Egy függő igénypontnak tartalmaznia kell hivatkozást egy korábbi igénypontra, és az igényelt tárgyra vonatkozó további korlátozást is kell tartalmaznia. Egy függő igénypontot úgy kell megszövegezni, hogy hivatkozás útján foglalja magába annak az igénypontnak az összes korlátozását, amelyre hivatkozik”. A bíróság egyetértett a Ranbaxyval abban, hogy a 6. igénypont nem határozta meg a 2. igénypont tárgyának egy további korlátozását, és így teljesen kívül esett ennek az igénypontnak az oltalmi körén.

A CAFC döntése fenntartotta az atorvasztatinra vonatkozó '893-as szabadalmat, viszont érvénytelennek nyilvánította az atorvasztatin kalciumsójára vonatkozó '995-ös szabadalmat.

Ez a döntés a legújabb fejleményt jelenti a Pfizer és az indiai generikumgyártó Ranbaxy cég között a Lipitorral, a világ legjobban fogyó gyógyszerével kapcsolatos szabadalmi oltalom feletti elkeseredett küzdelemben. 2006-ban a Lipitor eladásai világszerte várhatóan 13 milliárd dollárra rúgnak, amiből összesen 8,5 milliárd jut az USA-ra. Így a CAFC döntése a Pfizernek 10 milliárd dollárnál többre kerülhet, mert a Ranbaxy a generikus változatot az USA-ban a vártnál 15 hónappal korábban hozhatja forgalomba. Emellett az amerikai törvény szerint a Ranbaxy a többi generikus gyártónál 180 nappal korábban kezdhethet meg a forgalmazást.

F) A kanadai Apotex generikumgyártó cég 2006-ban elkezdte forgalmazni a Sanofi vér-alvadásgátló gyógyszerének, a kasszasikert hozó Plavixnak a generikus változatát, arra számítva, hogy a bíróságok egy jövőbeli perben érvénytelennek fogják minősíteni a Sanofinak az erre a gyógyszerre vonatkozó, klopidozrel hatóanyagot tartalmazó szabadalmát, amely 2011-ben jár le. A Sanofi Plavixa a világ második legjobban kelendő gyógyszere [a legkelendőbb gyógyszerről az E) pont alatt írtunk], amely 2005-ben 5,9 milliárd dollár forgalmat hozott, az USA-ban a Bristol-Myers Squibb-bel (BMS) közösen forgalmazza.

Az Apotexnek az a döntése, hogy a Plavix generikus változatát az USA-ban a szabadalmi oltalom lejárta előtt öt évvel kezdi forgalmazni, hat hónappal azt követően született, hogy megegyezett a Sanofival és a BMS-sel a felek között New York-i bíróságok előtt folytatott szabadalomérvényesítési és -érvényességi perek megszüntetésében.

Ezt a megállapodást érvénytelenítette az Amerikai Egyesült Államok főállamügyésze egy 2006 júniusában letárgyalt módosított egyezséggel együtt, amely az Apotex számára engedélyt adott volna arra, hogy a klopidozrel saját változatát a Sanofi Plavixra vonatkozó szabadalmának 2011. évi lejárta előtt néhány hónappal hozza forgalomba.

A Sanofi és a BMS New Yorkban már kért engedélyt ahhoz, hogy megakadályozhassák a klopidozrel Apotex-féle változatának behajózását. Az ezzel kapcsolatos meghallgatások 2006. augusztus 18-án kezdődtek. A Sanofi és a BMS úgy nyilatkozott, hogy az Apotex ge-

nerikus terméke bitorolja szellemitulajdon-jogaikat, amelyek jelenleg szabadalmi per tárgyát képezik. Mindkét cég kinyilvánította, hogy határozottan meg kívánják védeni szabadalmi jogaikat bitorlás ellen. Szabadalmi ügyvivőjük kijelentette: „Ez egy óriási hazárdjáték az Apotex részéről. A társaságok azonban nem pókerjátékosok, és ezért nem vállalnak ilyen kockázatot.” Szerinte az Apotex piacralépési döntése „merész és öntelt volt, és valószínűleg nagyon költséges lesz.”

G) Az Amerikai Szabadalmi- és Védjegy hivatal (USPTO) Fellebbezési Tanácsa az *In re NV Organon* (Organon)-ügyben megerősítette a vizsgálati osztálynak azt a határozatát, hogy a „narancsíz” nem lajstromozható védjegyként.

Az Organon kérelmet nyújtott be egy antidepresszáns gyógyszerrel kapcsolatban a narancsíz lajstromozására, ahol a termék olyan formában van kisserelve, hogy a páciens nyelvén feloldódik. Az elővizsgálati osztály azon az alapon kifogásolta a bejelentést, hogy az érzékszervi hatás észlelésén alapszik, és nem rendelkezik megkülönböztető jelleggel. Az Organon a Fellebbezési Tanácshoz fordult jogorvoslatért.

Minthogy a bejelentés használati szándékon alapult, az Organon azzal érvelt, hogy a narancsíz lényegénél fogva megkülönböztető képességű. Az érvelésnek az a része, hogy az íznek is helye van az érzékszerveken alapuló védjegyek, így a hang és a illat mellett, arra hangolta a tanácsot, hogy elfogadja ezt az érvelést, különös tekintettel a Legfelsőbb Bíróság 1995-ben a *Qualitex Co. v. Jacobson*-ügyben hozott döntésére, amely leszögezte, hogy „majdnem minden lehet védjegy, ami képes jelentést hordozni”. Az USPTO korábban megállapította, hogy mind a hang, mind az illat inherensen megkülönböztető képességű és lajstromozható.

Az elővizsgáló azzal érvelt, hogy a narancsíz széles körben alkalmazott gyógyszerek esetén, és ezért a bejelentés tárgyát képező íz nem alkalmas áruk megkülönböztetésére.

Az Organon azt válaszolta, hogy nem kívánta az általános „narancsíz” minden gyógyszerre védjegyként lajstromoztatni, hanem csupán egy megkülönböztetett és kiválasztott narancsíz, amelyet antidepresszánsok esetén sajátos alkotórészek pontos mennyiségének a kombinációjával alakított ki. További érve volt, hogy az antidepresszánsok fogyasztói nem természetesen társítanak lajstromoztatni kívánt sajátos narancsízét antidepresszánsokkal. Emellett nem minden narancsíz azonos, és az édestől savanyúig terjedő különböző változatok világosan felismerhetők.

Az elővizsgáló funkcionalitásra vonatkozó kifogása azon alapult, hogy a narancsíz előnyösen alkalmazják szájon át adagolt gyógyszerek esetén, és minthogy ízletesebbé teszi a gyógyszert, növeli a gyógyszer páciensek általi elfogadottságát. Ezzel szemben az Organon azzal érvelt, hogy a narancsíz nem lényeges eleme a termék felhasználásának, mert a gyógyszert a depressziós tünetek könnyítésére szánták, és ilyen téren a narancsíz nem befolyásolja a hatékonyságot, mert azt alapvetően a hatóanyag határozza meg. Emellett az Organon azzal is érvelt, hogy a lajstromozás nem gátolná a versenyt, mert versenytársai szabadon használhatnak gyógyszereikben a narancsíz számtalan egyéb változatát.

A tanács megerősítette az elővizsgáló általi elutasítást, amit arra a megállapításra alapozott, hogy a narancsíz funkcionális, és nem alkalmas a célzott áruk vonatkozásában arra, hogy betöltse egy védjegy funkcióját. A döntés összegező megállapítása szerint „a bizonyíték világosan mutatja, hogy gyógyszerekben a gyógyászati hatóanyagok általában kellemetlen ízűek, amelyeket el lehet fedni, aminek következtében a páciensek szívesebben szedik a gyógyszert. Ezért az íz hasznos funkciót tölt be, amelyet a gyógyszerkereskedelemben nem lehet kisajátítani a verseny akadályozása nélkül”.

A döntés azt is leszögezte, hogy a narancsíz nem működik védjegyként, és bár gyakran használják gyógyszerekben, „a fogyasztók a narancsíz nem tekintenék védjegynek, hanem inkább ... az orvoslás egy másik eszközének, amellyel a gyógyszert ízletessé teszik”.

A tanács egyúttal utalt arra is, hogy íz is lajstromozható védjegyként, mert megállapította, hogy „egy íz lajstromozása a szerzett megkülönböztetőképesség alapvető bizonyítását kívánja meg”. Előfordulhat tehát, hogy egy sajátosan megkülönböztethető íz lajstromozható, különösen, amikor ilyen ízzel hagyományosan nem társított termékekkel kapcsolatban használják.

Ausztrália

A) Az ausztrál parlament 2006. október 12-én jóváhagyta a módosított védjegy törvényt, amely lehetővé teszi védjegyre vonatkozó egyszerű műveletek távbeszélő útján történő intézését, és új rendelkezéseket tartalmaz a felszólalási eljárásra.

B) 2001. decemberi tájékoztatónkban hírt adtunk arról, hogy az Ausztrál Védjegy hivatal egy felszólalási eljárásban hozott határozata szerint a zöld szín nem alkalmas a BP üzemanyagtöltő állomásainak megkülönböztetésére, ezért nem lajstromozható.

A BP 2004 októberében a Szövetségi Bírósághoz (Federal Court) nyújtott be fellebbezést, amely úgy döntött, hogy a BP-nek az üzemanyagtöltő állomásokhoz kapcsolódó zöld színre vonatkozó védjegykérelme lajstromozható.

A Woolworth ebben az időben üzemanyagtöltő állomások hálózatát kezdte kiépíteni, és a Szövetségi Bíróság Teljes Tanácsához (Full Court of the Federal Court) nyújtott be fellebbezést arra hivatkozva, hogy a lajstromozás a védjegy törvény 65. szakaszába ütközik, és emellett a védjegy nem különbözteti meg a BP áruit vagy szolgáltatásait; így a BP védjegybejelentése a törvény 41(6) szakasza alapján nem lajstromozható.

A bíróság Teljes Tanácsának 2006. szeptember 4-én hozott döntése szerint a zöld szín védjegykénti lajstromozása törvényellenes, így a védjegyet törölni kell.

Ausztria

A használati mintákra vonatkozó 1994. évi törvény hatálybalépése óta a bíróságok nem szolgáltatottak sok iránymutatást arra vonatkozólag, hogyan kell értelmezni a használati mintákkal kapcsolatos feltalálói tevékenység követelményét.

A jogalkotó és a szakmai körök egyaránt arra utaltak, hogy a szabadalmak esetén alkalmazotthoz viszonyítva alacsonyabb színvonalú feltalálói tevékenység is elegendő a használati minták lajstromozásához.

2006. július 12-én az Osztrák Legfelsőbb Bíróság (OLB) egy ítéletében pontosabban meghatározta az osztrák használati minták lajstromozásához szükséges feltalálói tevékenység szintjét. Konkrétan utalva az analóg német törvényre az OLB úgy döntött, hogy a feltalálói tevékenység követelményének kielégítéséhez nincs szükség arra, hogy a feltalálói erőfeszítés ne legyen kézenfekvő egy szakember számára, mert a nem kézenfekvőség csupán a szabadalmi törvény követelménye. Ezzel szemben egy osztrák használati minta esetén elegendő, ha a megoldás nem csupán rutintevékenység eredménye.

Így az osztrák használatiminta-törvény szerinti feltalálói tevékenység egyértelműen alacsonyabb szintű a szabadalmak esetén megkövetelnél. Különösen érdekesnek nevezhető ez a döntés a Németországnál a B) pont alatt tárgyalt, elviekben ellentétes döntés fényében.

Bahrein

2006 júliusában módosították a bahreini védjegy törvényt annak következtében, hogy az ország 2005. április 28-án csatlakozott a Szabadalmi Együtműködési Szerződéshez.

A módosított törvény szerint a szabadalmak oltalmi ideje 20 év. Évdíjat a bejelentést követő második évtől kezdve kell fizetni.

Egy szabadalom oltalmi ideje meghosszabbítható, ha az engedélyezési eljárás indokolatlanul hosszú ideig elhúzódik. Indokolatlan késedelemnek minősül, ha a szabadalmat a bejelentés napjától számított négy évnél hosszabb idő után engedélyezik.

Az új törvény szerint az 1986-tól engedélyezett szabadalmak oltalmi ideje húsz évre hosszabbodik meg.

Bosznia-Hercegovina

Bosznia-Hercegovina 2006. szeptember 22-én a Szellemi Tulajdon Világszervezeténél letétbe helyezte a Védjegyjogi Szerződéshez (Trademark Law Treaty) való csatlakozás okmányait. Ennek megfelelően a nemzetközi egyezmény Bosznia-Hercegovinában 2006. december 22-én lépett hatályba.

Brazília

A) 2006. november 1-jétől kezdve minden szabadalmi bejelentést elektronikus úton kell benyújtani az Országos Iparjogvédelmi Intézetnél (Instituto Nacional da Propriedade Industrial, INPI).

Az INPI közlése szerint erre a rendszabályra azért van szükség, mert a hivatalnál mintegy 600 000 szabadalmi bejelentés vár vizsgálatra.

B) A függő védjegybejelentések rendkívül nagy számának csökkentése érdekében a Brazil Védjegy hivatal 2006. november 1-jén felhívást publikált a 2004. december 31-ig benyújtott védjegybejelentések bejelentői számára, amelyben felkérte őket, hogy a hivatal honlapján közöljék, hogy még mindig érdekeltek-e bejelentésük vizsgálatában. (Ez az online nyilatkozat az ügyfelek számára nem jár költséggel.)

Azokkal a védjegybejelentésekkel kapcsolatban, amelyekről nem közöltek ilyen nyilatkozatot, 2006. december 8. után felhívást adtak ki, és az erre adandó válasszal együtt a bejelentőnek írték is le kell rónia. A felhívásban foglaltak nem teljesítése a védjegybejelentés megszűnését eredményezi.

Bulgária

Bulgáriában módosították a szabadalmi törvény 77. szakaszát, aminek alapján az Európai Unióhoz való csatlakozás időpontjában, vagyis 2007. január 1-jével az 1768/92/EEC és az 1610/96/EEC rendelettel összhangban gyógyászati és növényvédelmi termékekre vonatkozó szabadalmak esetén bevezetik a kiegészítő oltalmi tanúsítványt (Supplementary Protection Certificate, SPC).

A módosított törvény szerint egy engedélyezett bolgár szabadalom tulajdonosa Bulgáriának az Európai Unióhoz való csatlakozási napjától számított hat hónapon belül kérheti SPC megadását. Az SPC oltalmi idejét az 1768/92/EEC rendelet 22. szakaszával összhangban kell megállapítani.

SPC csak érvényes szabadalom alapján engedélyezhető. Általános szabály, hogy az SPC megadására vonatkozó kérelmet a termék első forgalombahozatali engedélyének keltétől számított hat hónapon belül kell benyújtani. Speciális szabály, hogy Bulgáriának az Európai Unióhoz való csatlakozásától számított hat hónapon belül ilyen kérelem olyan szabadalmak esetén is benyújtható, amelyek termékére az első forgalombahozatali engedélyt 2000. január 1-jét követően adták ki. Ez a szabályozás kompenzációt jelent olyan bolgár szabadalmasok számára, akik Bulgária csatlakozása előtt nem részesülhettek ilyen kiegészítő oltalomban.

Cseh Köztársaság

A Cseh Köztársaság Legfelsőbb Bírósága mint harmadfokú fórum megerősítette az Osztravai Körzeti Bíróság és az Olmützi Felsőfokú Fellebbezési Bíróság döntését, amely szerint tisztességtelen versenyt tiltó jogszabályba ütközik, ha egy versenytárs (az adott esetben az alperes) fegyverek megjelölésére a CZ betűket használja egy olyan másik megjelölés számával együtt, amelyet a felperes üzleti tevékenysége során korábban szintén fegyvereken alkalmazott.

Az alperes elsősorban azzal védekezett, hogy a CZ betűk a Cseh Köztársaság megjelölésére általánosan használt rövidítések, és ezért nélkülözik a megkülönböztetőképeséget, aminek következtében viszont nem részesülhetnek oltalomban.

Ezt az érvelést a fellebbezési eljárásban elutasították arra hivatkozva, hogy a felperes nem csupán a CZ betűkből álló megjelölést kívánta oltalmazni, hanem egy olyat, amely ezekből a betűkből és egy számból állt. Ez a kiegészített megjelölés a felperes termékeire jellemzővé vált a piacon. Ha az alperes ezt a megjelölést azonos termékeken – az adott esetben fegyvereken – használta, ez tisztességtelen versenyt jelent, mert a megtévesztés veszélyével járt, és egyúttal rontotta a versenytárs jó hírét.

A felperes ellenvetéseivel kapcsolatban a Legfelsőbb Bíróság hangsúlyozta, hogy osztja a két alsófokú bíróság álláspontját, amely szerint a felperes hosszú idő óta (és az alperesnél jóval korábban) használta (fegyver-) termékeinek megjelölésére a CZ betűket egy számmal (a modell sorozatszámával) együtt, adott esetben más betű- vagy szókiegészítéssel, vagyis olyan kombinációban, ahol a CZ betűk állandó helyen fordultak elő.

Az alsófokú bírósági döntések már megerősítették, hogy az ilyen kombinált megjelölés használata jellemzővé vált a felperes termékeire. Az alpereseknek korlátlan lehetőségük van arra, hogy termékeiken más megjelöléseket használjanak. Ha később ugyanezeket a CZ betűket a termék nevében azonos helyen használták termékeik megjelölésére, helyes volt a felperes számára oltalmat biztosítani annak érdekében, hogy megakadályozzák a közönség megtévesztését.

A fenti okok alapján a Legfelsőbb Bíróság helybenhagyta az alsófokú bíróságok döntését.

Dánia

A) 2006. október 5-én a dán Legfelsőbb Bíróság két döntésében is megerősítette, hogy az „Aalborg” név használható védjegyekben.

Aalborg a negyedik legnagyobb dán város és ipari központ Jütland északi részén.

a) Az *Aalborg Industries A/S* (AI) sok év óta gyárt kazánokat, és számos lajstromozott védjegye van, így többek között az AALBORG INDUSTRIES szóvédjegy és az emelkedő buborékokból kialakított háromszög mint ábrás védjegy.

2000-ben az AI több alkalmazottja *Aalborg Engineering A/S* (AE) néven ipari kazánok tervezésével foglalkozó, új céget alapított. Az AE ábrás védjegyként egy meghajlított csövet tartalmazó háromszöget lajstromoztatott.

Az AI beperelte az AE-t – amely jelenleg *Intrade Finance A/S* (Intrade) néven működik –, azt állítva, hogy az „Aalborg Engineering” kifejezés sérti az AI közismert és lajstromozott AALBORG INDUSTRIES védjegyét, és az AE ábrás védjegye is sérti az AI ábrás védjegyét.

A Legfelsőbb Bíróság döntése szerint az AI nem rendelkezik az „Aalborg” szó kizárólagos használati jogával kazánokkal kapcsolatban. Emellett az „engineering” szó vizuálisan, hangzásilag és jelentésében is annyira különbözik az „industries” szótól, hogy ki lehet zárni a hasonlóságot. Ennek következtében az „Aalborg Engineering” megjelölés a védjegy törvény szerint nem sérti az AI jogait. Az ábrás védjegy kapcsán azonban a bíróság azon a nézeten volt, hogy annak tipográfiája és formája olyan mértékben hasonlít az AI ábrás védjegyéhez,

hogy ezzel az AE sérti az AI jogait. Ezért a bíróság az „Aalborg Engineering” megjelölés kapcsán az Intrade javára, az ábrás védjegy vonatkozásában viszont az AI javára döntött.

Az ügyben első fokon a Tengerészeti és Kereskedelmi Bíróság mindkét kérdésben az AI javára döntött.

b) Az *Aalborg Industries* (AI) 1974-ben lajstromoztatta Dániában az AALBORG BOILERS védjegyet, továbbá 1998-ban a Belső Piaci Harmonizációs Hivatalnál (Office for Harmonization for the Internal Market, OHIM) közösségi védjegyként lajstromoztatta az AALBORG INDUSTRIES és az AALBORG HEATERS védjegyet kazánokra, és később ugyancsak kazánokra közösségi védjegyként lajstromoztatta az AALBORG védjegyet is. Ezután 2001-ben kérelmet nyújtott be a dán hivatalnál az „Aalborg” név lajstromozására. Ezt a kérelmet azonban a hivatal elutasította, mert úgy találta, hogy a lajstromoztatni kívánt név nem rendelkezik megkülönböztetőképeséggel.

A Dán Védjegy hivatal Fellebbezési Tanácsa ugyanezt állapította meg, mert az „Aalborg” megjelölés csupán a negyedik legnagyobb dán város nevének ismétlése. A tanács megállapította továbbá, hogy a fogyasztók Dániában azt hihetnék, hogy a név a kazánok földrajzi eredetére vonatkozik; emellett általában szükség van a földrajzi megjelöléseknek a védjegy-lajstromozásból való kizárására.

Az AI azt állította, hogy az AALBORG nevet lajstromozni kell, mert nincs sem földrajzi, sem egyéb kapcsolat a kazánok és Aalborg város között.

A Legfelsőbb Bíróság megerősítette a tanács határozatát. Megállapította, hogy mind jelenleg, mind a jövőben a fogyasztók a védjegyet a kazánok földrajzi származási helyének gondolhatnák; ezért a védjegyet nem lehet lajstromozni.

A Tengerészeti és Kereskedelmi Bíróság a védjegyet első fokon lajstromozhatónak találta.

B) A dán Novo Nordisk AS cég pert indított az Amerikai Egyesült Államok Szabadalmi és Védjegy hivatalának elnöke, John Dudas ellen, mert a hivatal elutasította inzulinadagoló rendszerre vonatkozó számos szabadalmi bejelentését.

Dél-Korea

Az amerikai Starbucks cég felszólalt a dél-koreai Elpreya cég STARPREYA védjegyének lajstromozása ellen arra hivatkozva, hogy a védjegy összetéveszhető a Starbucks névvel. A felszólalást a védjegy hivatal elutasította.

Ezután a Starbucks törlési eljárást indított a Dél-koreai Szellemtulajdon-védelmi Bíróságnál, amely azonban szintén elutasította a keresetet, mert megállapította, hogy a két szóban közös „star” szó gyenge megkülönböztetőképeséggel bír, és ezért a két szó nem tekinthető megtévesztően hasonlóknak.

Az amerikai cég a Szabadalmi Bírósághoz fellebbezett, amely szintén azt állapította meg, hogy a két szó védjegyjogi szempontból eltérő.

Európai Szabadalmi Egyezmény

A 2000. évi müncheni diplomáciai konferencián módosított Európai Szabadalmi Egyezmény (European Patent Convention, EPC) (az ún. EPC 2000) 2007. december 13-án lép hatályba.

Az EPC felülvizsgálatának az volt a célja, hogy az egyezményt hozzáigazítsák a nemzetközi jogban főleg a TRIPS-megállapodás és a 2000. évi Szabadalomjogi Szerződés miatt bekövetkezett változásokhoz, továbbá hogy kiküszöböljék az EPC szükségtelen követelményeit. Ezért az EPC szakaszait egyszerűsítették, és az eljárási, valamint adminisztratív szabályok sok részletét a végrehajtási utasításba vitték át.

Az alábbiakban röviden összefoglaljuk a legfontosabb változásokat.

Egy központi korlátozási eljárást hoztak létre, amely lehetővé teszi, hogy a szabadalmas közvetlenül az Európai Szabadalmi Hivatalnál (ESZH) kérje megadott európai szabadalmának korlátozását vagy megvonását. Ez akkor lehet a szabadalmas segítségére, amikor későbbi kutatás újdonságrontó anyagot tár fel, amelynek alapján az igénypontok korlátozása válik szükségessé.

Mostanáig az európai szabadalmi bejelentéseket a hivatalos nyelvek egyikén kellett benyújtani. Az EPC 2000 lehetővé teszi a bejelentés bármilyen nyelven való benyújtását; a hivatalos nyelvek egyikére való fordítást a végrehajtási utasítás szerint az ESZH által kiadott megfelelő felhívást követő két hónapon belül lehet benyújtani.

Mostanáig az ESZH kutatásait a hágai hivatalban végezték. Ezt a munkát most már Münchenben is el lehet végezni, mert az ottani hivatal is rendelkezik a kutatáshoz szükséges elektronikus eszközökkel. Így a kutatást és az elővizsgálatot Münchenben (és Berlinben is) ugyanaz az elővizsgáló végezheti.

Az egyezménynek a bejelentési eljárás folytatására vonatkozó 121. szakaszát olyan módon bővítették, hogy annak alapján az elővizsgálati eljárás gyorsítása is lehetséges. Ennek megfelelően korlátozták az igazolásra vonatkozó 122. szakaszt. Az EPC 2000 szerint a bejelentőt akkor is vissza lehet helyezni eredeti jogaiba, ha a bejelentést nem az elsőbbségi éven belül nyújtották be, feltéve, hogy a bejelentő az elsőbbségi év lejártát követő két hónapon belül igazolási kérelmet nyújt be.

Az EPC 2000 szerint a technológia minden területén kell engedélyezni szabadalmat. A számítógépprogramok továbbra sem szabadalmazhatók, de a fellebbezési tanácsok joggyakorlata szerint kivételt képeznek a műszaki hatást biztosító programok.

A módosított 54. szakasz szerint az ismert anyagok második és további gyógyászati felhasználására vonatkozó találmányok esetén célhoz kötött termékoltalom is kapható.

Miként fentebb már említettük, az EPC 2000 a végrehajtási utasításba vitte át az eljárási és az adminisztratív rendelkezéseket, így az ilyen vonatkozású változások bevezetéséhez a jövőben nem lesz szükség diplomáciai konferencia összehívására.

Európai Szabadalmi Hivatal

Alain Pompidou, a Európai Szabadalmi Hivatal (EPO) elnöke a Lisszabonban 2006. október 4-től 5-ig az Európai Bizottság által az EPO online szolgáltatásaival kapcsolatban tartott konferenciát megnyitó beszédében annak a nézetének adott kifejezést, hogy az Európai Szabadalmi Bíraskodási Megállapodást (European Patent Litigation Agreement, EPLA) az Európai Unió 2007. január 1-jén kezdődő német elnökségének idején tető alá lehet hozni, majd hozzátette: „Kevésbé optimista vélemény szerint az EPLA a 2007. július 1-jével kezdődő portugál elnökség alatt fog hatályba lépni. ... Úgy gondolom, hogy ezt követően öt év szükséges ahhoz, hogy megszervezzék a nemzeti bíróságokat.”

Pompidou ezt az alkalmat arra is felhasználta, hogy válaszoljon azoknak, akik szerint az EPLA a szoftverszabadalmak bevezetésére nyújt majd lehetőséget. Ezt a véleményt elfogultnak ítélte, és kijelentette, hogy az EPO-nak saját munkaterve van a szoftverszabadalmakkal kapcsolatban; eszerint továbbra sem szándékszik számítógépprogramokra szabadalmat adni, de engedélyez ilyen oltalmat az új, feltalálói tevékenységen alapuló és műszaki jellegű találmányokra.

Európai Unió

2006. október 12-én az Európai Parlament hozzájárult, hogy az Európai Bizottság tegyen további lépéseket az Európai Szabadalmi Bíraskodási Megállapodás (European Patent Litigation Agreement, EPLA) elfogadása érdekében.

A képviselők többsége elvileg támogatta az EPLA-t, de ugyanakkor a tervezet szövegével kapcsolatban több kifogást támasztottak. Elsősorban a demokratikus ellenőrzés, a bírói függetlenség és a bírósági költségek vonatkozásában találták a tervezetet javítandónak.

A határozathozatalt megelőző parlamenti vitában számos képviselő annak a nézetének adott hangot, hogy az európai szabadalmi jogok oltalmát a legcélszerűbben a közösségi szabadalom létrehozásával lehetne biztosítani. A vita során azt is megállapították, hogy az ezzel kapcsolatos problémákat a közeljövőben nem fogják tudni megoldani. Charlie McCreevy európai biztos hangsúlyozta, hogy az EPLA létrehozása hatékonyabbá fogja tenni az európai szabadalmi rendszert.

Északi Szabadalmi Intézet

A „Szabadalmi Együttműködési Szerződés” címszó alatt említjük, hogy a PCT közgyűlése az Északi Szabadalmi Intézetet (NPI) nemzetközi kutatási és elővizsgálati hatósággá jelölte ki. Ez a kijelölés az NPI és a Nemzetközi Iroda között szükséges megegyezéssel egy időben lép majd hatályba (előreláthatólag 2008 januárjában).

Az NPI egy kormányközi szervezet, amelyet Dánia, Izland és Norvégia hozott létre 2006 júliusában abból a célból, hogy ezzel elősegítsék az említett államok közötti együttműködést a szabadalmak területén.

Franciaország

Franciaország 2006. szeptember 15-én a Szellemi Tulajdon Világszervezeténél letétbe helyezte a Védjegyjogi Szerződéshez (Trademark Law Treaty) való csatlakozás okmányait. Ennek megfelelően ez a nemzetközi egyezmény Franciaországban 2006. december 15-én lépett hatályba.

India

Egy indiai cég kérelmet nyújtott be a RARE BLEND védjegy lajstromozására. Ez ellen felszólalt az angol Scotch Whisky Association cég arra hivatkozva, hogy a lajstromoztatni kívánt kifejezés nem rendelkezik megkülönböztetőképeséssel. A felszólalás eredményre vezetett: az Indiai Védjegyhatóság elutasította a lajstromozási kérelmet.

Indonézia

Az Indonéz Szellemtulajdon-védelmi Hivatal vezérigazgatója 2006. szeptember 1-jén közzétett hirdetménye szerint a nemzetközi bejelentések nemzeti szakaszának megindítására engedélyezett 31 hónapos határidő egy hónappal meghosszabbítható, ha a bejelentő 5 000 000 IDR (kb. 600 USD) díjat ró le.

A 31 hónapos határidő 12 hónappal is meghosszabbítható, ha a bejelentő az 5 000 000 IDR díj befizetése mellett egy olyan nyilatkozatot is benyújt, amelyben kifejti a késedelem okát.

Irak

Az Iraki Védjegyhatóság 2006. október 5-én megváltoztatta korábbi gyakorlatát, és elrendelte, hogy a védjegybejelentések mellékleteként be kell nyújtani a védjegy arab fordítását.

Irán

A Rothmans of Pall Mall (Ausztrália) Ltd. (Rothmans), a Winfield szivarkákat gyártó egyik legnagyobb ausztrál cigarettagyártó cég felszólalt az iráni Independent Tobacco FZCo (Independent) BUSINESS ROYAL védjegybejelentése ellen arra hivatkozva, hogy a lajstromoztatni kívánt védjegy szándékosan hasonlít saját ROTHMANS ROYAL és ROTHMANS ROYALS védjegyeihez.

Az Independent arra hivatkozott, hogy bár a „royal” szó közös a védjegyekben, az azok közötti különbségek elegendők ahhoz, hogy azokat meg lehessen különböztetni.

A felszólalási tanács elfogadta azt az érvelést, hogy a „royal” szó nem idézi elő a fogyasztók megtévesztését, és a felszólalást elutasította.

A Rothmans a döntés ellen a bíróságnál fellebbezést nyújtott be, és azzal érvelt, hogy csupán a „Rothmans” és a „Business” szavak rendelkeznek megkülönböztetőképeséggel. Emellett arra is hivatkozott, hogy az Iránban kilenc évvel korábban lajstromozott védjegyei nem csupán a „Rothmans Royals” szavakat tartalmazzák, hanem olyan betűmintázatot is, amelyet az Independent változatlan formában alkalmazott, és csupán a „Rothmans” szót cserélte fel a „Business” szóra. A betűkialakítás, valamint az áruk hasonlósága ezért a fogyasztókat megtévesztené az áruk eredetével kapcsolatban.

A bíróság 2006. augusztus 29-én hozott döntése a Rothmans-re nézve volt kedvező, mert elrendelte az Independent védjegybejelentésének törlését.

Japán

A japán Szellemitulajdon-védelmi Felsőbíróság 2006. március 31-én érdekes döntést hozott egy szabad szemmel nem látható mintára vonatkozó bejelentés ügyében. A bíróság megerősítette a Japán Szabadalmi Hivatal Fellebbezési Tanácsának döntését, amely szerint egy szabad szemmel felismerhetetlen, nagyon kis méretű minta nem lajstromozható.

A bejelentő 2003. január 30-án lajstromozási kérelmet nyújtott be egy csatlakozódugó összekötő elemeként alkalmazott mintára. A hivatal elővizsgálója 2003. október 7-én ideiglenes elutasító végzést adott ki, amelyben az alábbi tényekre hivatkozott:

- a lajstromoztatni kívánt mintát csekély szélességű és két mm teljes hosszúságú fémlémezen alkalmazzák, amely közepén 90° szögben meg van hajlítva;
- az összekötő részként használt fémlémez alakja a bejelentés napja előtt már ismert volt; és
- egy szakember könnyen létrehozhatta a kérdéses cikket annak korábban ismert alakja alapján; így a minta a törvény 3. szakaszának második bekezdése alapján nem képezheti lajstromozás tárgyát.

Bár a bejelentő 2003. november 25-én nyilatkozatot nyújtott be, az elővizsgáló a bejelentést azonos okokra hivatkozva 2004. február 25-én végleg elutasította.

A bejelentő 2004. április 1-jén a hivatalnál meghallgatást kért. A tárgyalás bírója 2004. november 5-én ismét ideiglenes elutasító határozatot adott ki. Ebben az alábbi tényekre hivatkozott:

- a kérdéses mintát a cikk legalsó részén alkalmazzák, amely a bejelentéshez csatolt magyarázat szerint 0,15 mm széles;
- így a minta nagyon kis méretű, és rendes használati körülmények között szabad szemmel nehezen felismerhető;

– a minta alakja nem kelt „esztétikai benyomást szemmel való érzékelés esetén”, és így nem elégíti ki a törvény 2. szakasza szerinti követelményt; és

– a minta a törvény 3. szakaszának 1. bekezdése alapján „iparilag nem alkalmazható”.

A bejelentő 2004 decemberében válasznyilatkozatot nyújtott be.

A Japán Szabadalmi Hivatal 2005. július 25-én elutasította a bejelentést, mert a törvény 3. szakaszának 1. bekezdése szerint egy mintának iparilag alkalmazhatónak, vagyis

a) szerkezettel rendelkezőnek,

b) konkrétan és

c) iparilag használhatónak

kell lennie. Az a) pont alatti követelmény 4 alkövetelményre osztható:

– a mintának árucikkre kell vonatkoznia;

– magának az árunak a megjelenéséből kell állnia;

– láthatónak kell lennie; és

– látás útján esztétikai benyomást kell keltenie.

A 3. követelmény szerint a mintát szabad szemmel fel kell tudni ismerni, és a törvény 2. szakasza alapján a mintának esztétikai benyomást kell keltenie. Ezért egy minta, amely olyan módon képezi egy cikk részét, hogy szemmel nem látható, nem tekinthető mintának.

A fenti okok miatt a mintát a Japán Szabadalmi Hivatal lajstromozásra alkalmatlannak minősítette.

A bejelentő a Szellemtulajdon-védelmi Felsőbírósághoz nyújtott be fellebbezést, amely azonban a fellebbezést lényegileg a hivatal által előadott okokra hivatkozva szintén elutasította, azonban azt is megállapította, hogy elméletileg egy ilyen minta is lajstromozható lehet, ha azt a terméket, amelyben alkalmazzák, szokás nagyítani.

Jemen

Jemen kormánya 2006. november 15-én letétbe helyezte a Párizsi Uniós Egyezményhez való csatlakozás okmányát. Ennek megfelelően a nemzetközi egyezmény Jemenre nézve 2007. február 15-én lép hatályba.

Kanada

A kanadai Legfelsőbb Bíróság a *Monsanto v. Schmeiser*-ügyben a közelmúltban hozott döntése a szaksajtóban azért keltett rendkívüli érdeklődést, mert megerősítette a génekre és sejtekre vonatkozó, tág oltalmi körű igénypontok szabadalmazhatóságát.

A bíróság 5:4 arányú többsége megállapította, hogy a Monsanto Roundup Ready[®] rep-cére vonatkozó szabadalma érvényes, és azt bitorolta egy Schmeiser nevű saskatchewan farmer, illetve annak társasága. A szabadalom kiméra (a természetben nem létező) génre, valamint a gént tartalmazó sejtekre vonatkozó igénypontokat tartalmazott, de nem voltak magára a növényre vonatkozó igénypontjai.

A bírósági döntés kimondja, hogy géneket és sejteket lehet szabadalmaztatni, és a szabadalmazott génekre és sejtekre vonatkozó jogok az ilyen géneket vagy sejteket tartalmazó növényekre is kiterjednek. A döntés meghatározza azokat a körülményeket is, amelyek figyelembevétele mellett egy olyan fél, aki egy szabadalmazott találmányt birtokol anélkül, hogy használná azt, felléphet a szabadalombitorló ellen.

A többségi véleményen, illetve a kisebbségi véleményen levő bírók közötti fő nézetkülönbség arra vonatkozott, hogy egy génre vagy e gént tartalmazó sejtre vonatkozó szabadalom kizárólagos jogot adhat-e a szabadalmasnak olyan növényekre, amelyek a szabadalmazott géneket tartalmazó szabadalmazott sejtekből épülnek fel.

Mind a többségi, mind a kisebbségi véleményt hangoztató bírók a *Harvard College v. Canada (Commissioner of Patents)*-ügyben 18 hónappal korábban hozott legfelsőbb bírósági döntésre utaltak. Ebben a döntésben a bíróság szintén 5:4-es többséggel azt állapította meg, hogy a magasabb életformák (ideértve a növényeket is) nem szabadalmazhatók. Nem volt azonban vita afölött, hogy a Monsanto-ügyben többségi véleményt hangoztató bírók szerint a Monsanto-ügy génjeivel és sejtjeivel analóg plazmidra és egy szomatikus sejttenyésztésre vonatkozó igénypontok érvényesek.

A bírósági döntés szerint tehát Schmeiser és társasága bitorolta a szabadalmat, de a bíróság egy csavarral végül úgy döntött, hogy a Monsanto nem jogosult pénzbeli kártérítésre. A Monsanto ugyanis vagy kártérítést kért, vagy pedig a bitorlásból származó haszonból kért részesedést. A szóbeli tárgyaláson az utóbbi mellett döntött. A bíróság azonban megállapította, hogy Schmeiser a találmány használatának eredményeként a szóban forgó repcenövény termesztéséből nem nyert semmiféle pénzügyi hasznot. A termés ugyanis nem volt értékesebb, mint ha nem szabadalmazott repcét termesztett volna.

Litvánia

A Litván Szabadalmi és Védjegyhivatal a 29. és 30. áruosztályban lajstromozta a VITANET és a 9., 38. és 42. áruosztályban az ARCOTEL védjegyet. Az első védjegy ellen a VITANA védjegy tulajdonosa, a második védjegy ellen az ALCATEL védjegy tulajdonosa szólalt fel. Mindkettő arra hivatkozott, hogy azonos és hasonló árukra lajstromozott korábbi saját védjegyük miatt a lajstromoztatni kívánt védjegy a közönség megtévesztését okozhatja. A hivatal fellebbezési osztálya mindkét felszólalásnak helyt adott, és elutasította mind a VITANET, mind az ARCOTEL védjegyet.

Malajzia

A Malajziai Szellemijogvédelmi Hivatal értesítette a Szellemi Tulajdon Világszervezetét (WIPO-t), hogy 2006. november 17-től kezdve elektronikus úton is fogad nemzetközi bejelentéseket.

Marokkó

Marokkó kormánya 2006. szeptember 8-án letétbe helyezte az új növényfajták oltalmára vonatkozó nemzetközi egyezményhez való csatlakozás okmányát. Ennek megfelelően az egyezmény Marokkóra nézve 2006. október 8-án lépett hatályba.

Málta

Málta kormánya 2006. december 1-jén letétbe helyezte a Szabadalmi Együttműködési Szerződéshez való csatlakozás okmányát. Ennek megfelelően a PCT Máltára nézve 2007. március 1-jén lép hatályba.

Nagy-Britannia

A) Az Angol Felsőbíróság (Court of Appeal) az *Aerotel v. Telco and Macrossan's Application*-ügyben nemrég hozott döntése egyértelmű útmutatást ad arra nézve, hogy az angol bíróságok és az Egyesült Királyság Szabadalmi Hivatala hogyan ítélik meg a szoftveralapú találmányok szabadalmazhatóságát.

A bíróság döntése szerint az ilyen tárgyú találmányok szabadalmazhatóságának alapvető feltétele, hogy műszaki hatáson alapuljanak. A szabadalmazhatóságnak a műszaki hatás alapján történő megközelítésénél az alábbi négy lépést kell követni:

- a) helyesen kell meghatározni az igénypontot;
- b) azonosítani kell a (technika állásához való) tényleges hozzájárulást;
- c) vizsgálni kell, hogy a találmány csupán a kizárt tárgykörbe esik-e; és
- d) ellenőrizni kell, hogy a tényleges vagy állított hozzájárulás valóban műszaki jellegű-e.

Ezt a néglépéses megközelítést kell követni minden további nagy-britanniai döntésben mindaddig, amíg azt a Lordok Háza meg nem változtatja.

B) Nagy-Britanniában 2006. október 1-jén módosított mintaoltalmi törvény lépett hatályba. A főbb változásokat az alábbiakban foglaljuk össze.

Lehetővé vált egyetlen bejelentés útján több minta lajstromozása (hasonlóan a közösségi mintaoltalmi rendszerhez). Az egy bejelentéssel lajstromozott minták száma nincs korlátozva.

Ellentétben a korábbi törvénnyel, nem vizsgálják az új mintabejelentések újdonságát és egyéni jellegét, amivel szintén a közösségi rendszer előírásait követik. Az újdonság és az egyéni jelleg hiánya azonban továbbra is okot adhat a mintalajstromozás érvénytelenítésére.

Enyhítették a megújítási díj befizetésének elmulasztása miatt megszűnt lajstromozott minták újbóli érvénybe helyezésének követelményeit, mert az új törvény ilyen esetben nem kívánja meg annak bizonyítását, hogy a minta tulajdonosa kellő gondossággal járt el a megújítási díj befizetésével kapcsolatban. A módosított törvény szerint csak azt kell igazolni, hogy a díj befizetésének elmulasztása nem volt szándékos.

A lajstromozott minta publikálását kis összegű díj befizetése ellenében 12 hónappal meg lehet hosszabbítani.

A fenti változtatások összhangba hozzák az angol mintaoltalmi rendszert a közösségi mintaoltalom szabályaival. A közösségi mintaoltalmat 2003 áprilisában vezették be, és rendkívül népszerűnek bizonyult: másfél év alatt, vagyis 2004. szeptember végéig 70 000-nél több közösségi mintabejelentést nyújtottak be. Ezzel szemben az angol mintabejelentések száma 2005-ben 60%-kal csökkent. Az angol hivatal azt reméli, hogy a módosított mintatörvény növelni fogja az angol mintabejelentések számát.

Németország

A) A Szövetségi Szabadalmi Bíróság (Bundespatentgericht) „toraszemid-kristálymódosulat” vezérszavú, 3 Ni 7/06 sz. döntése kimondja, hogy egy megadott európai szabadalom német része ellen nem nyújtható be megsemmisítési kereset mindaddig, amíg az európai szabadalom ellen benyújtott felszólalási eljárások függőben vannak.

B) A Szövetségi Legfelsőbb Bíróság (Bundesgerichtshof, BGH) az X ZB 27/05 számú „Bemutatószelekrény” (Demonstrationsschrank) tárgyú ügyben nemrég hozott döntése alapvetően megváltoztatta a használati minták esetében megkövetelt feltalálói tevékenységre vonatkozó követelmény szintjét.

A BGH határozottan elutasította azt a mind az irodalomban, mind a joggyakorlatban eddig kialakult egyhangú álláspontot, hogy a használati minta egy „kis szabadalom”. A bírósági döntés szerint a használati minta „nem biztosít kevesebb jogot, mint a szabadalom, eltekintve rövidebb maximális oltalmi idejétől”. Ennek következtében nem fogadható el, hogy a használati mintától törvényesen megkívánt feltalálói minőség szintje alacsonyabb, mint a szabadalomé.

Így a bírósági döntés a használati minta feltalálói minőségét a szabadalmaktól megkövetelt szintre növelte. Míg korábban a használatiminta-oltalom elnyeréséhez elegendő volt, ha egy szakember nem jutott el a találmányhoz általános szaktudása és a technika állásának mérlegelése alapján még ha a találmány kézenfekvő volt is, most a szabadalmi törvény által megkövetelt magasabb szintet kell alkalmazni, amely szerint a találmány nem lehet kézenfekvő egy szakember számára.

A döntés következtében a használati mintákkal kapcsolatos függő és jövőbeli vitákat át kell értékelni. A feltalálói minőség megnövelt szintjét kell figyelembe venni az új használatiminta-bejelentések szövegezésekor is.

A használati minta a szabadalom ideális kiegészítője és esetenként annak helyettesítője lehet, mert korai oltalmat biztosít, és emellett a bejelentések újdonságának vizsgálatakor nem veszik figyelembe a szóbeli közléseket, valamint a Németországon kívüli nyilvános gyakorlatbavételt.

C) A Szövetségi Legfelsőbb Bíróság (BGH) egy nemrég hozott döntésében megállapítja, hogy fennáll a megtévesztés valószínűsége az optikai eszközök kapcsán lajstromozott RODEO védjegy és a CHRISTIAN DIOR védjeggyel ellátott napszemüvegekkel kapcsolatban használt RODEO DRIVE megjelölés között.

A döntés legérdekesebb része eljárásjogi vonatkozású volt, mert azzal a kérdéssel foglalkozott, hogy a BGH jogosult-e ítélni egy olyan ügyben, amelyben egy francia bíróság korábban már úgy döntött, hogy a két védjegy között nem áll fenn az összetévesztés valószínűsége.

A bitorlás kérdésében a bíróság megállapította, hogy a RODEO szó a RODEO DRIVE védjegy domináns részét képezi, mert a számításba vehető német fogyasztói körök nem ismerik a Los Angeles-i exkluzív bevásárlóutcát, a Rodeo Drive-ot. Emellett az érdekelt közönség a RODEO DRIVE-ot egy különálló második védjegyként tekintené a CHRISTIAN DIOR védjegy mellett, és nem tekintené azt egy CHRISTIAN DIOR RODEO DRIVE összetett védjegy elemének.

Utalva az Európai Bíróság (European Court of Justice) 2005. október 6-án a *Thompson Life*-ügyben hozott döntésére, a BGH megállapította, hogy nem zárható ki az összetévesztés valószínűsége olyan esetben, amikor a korábbi védjegyet egy gyártó cég védjegyével kapcsolatban „második jelzőként” használják, még ha a korábbi védjegy nem tekinthető is domináns résznek. Ennek következtében – és ellentétben az alsófokú bíróság döntésével – a BGH helyt adott a végzés kiadására irányuló kérelemnek.

Az eljárásjogi kérdésben a Párizsi Törvényszék (Tribunal de Grande Instance) által elbírált ügyben a felperes magának a RODEO védjegynek a tulajdonosa volt, akinek a keresetét a francia bíróság azon az alapon utasította el, hogy a francia fogyasztók és a francia védjegy-törvény figyelembevételével nem állt fenn a megtévesztés veszélye.

A BGH által eldöntendő kérdés az volt, hogy vajon a francia bíróság döntését általános közösségi védjegy bíróságnak hozta-e (minthogy az alperes lakhelyének megfelelő bíróság volt). Igenlő esetben döntése az Európai Közösség teljes területén kötelező lenne, míg a bitorlás helyén levő közösségi védjegy bíróságok csupán az adott tagországban rendelkeznek joghatósággal. A BGH azt állapította meg, hogy a kérelmező csupán a francia terület vonatkozásában kért döntést a francia bíróságtól. Ezért az utóbbi nem általános közösségi védjegy bíróságnak hozta meg döntését. Ennek következtében a párizsi bíróság döntése csupán francia területen volt kötelező.

A BGH döntése alapján a kérelmezőnek meg kell határoznia kérelmének területi érvényességét, amikor egy általános közösségi védjegy bíróságnál indít pert. Fennáll az érdemben eltérő döntések lehetősége, jóllehet a közösségi védjegyszabályozás szerint egy védjegynek egységes jelleggel kell rendelkeznie az egész Közösségben. Az Európai Közösségen belül az eseti jog mutat különbségeket, különösen az összetévesztés valószínűsége terén.

D) A Szövetségi Szabadalmi Bíróság nemrég nyilvánosságra hozott döntésében a DER KLEINE EISBEER (A kis jegesmedve) védjegyet lajstromozhatónak találta adathordozók, nyomtatványok és fényképészeti filmek esetében. A kis jegesmedve egy rajzfilmfigura, amely Németországban rendkívül népszerű, különösen a gyermekek körében.

A Német Szabadalmi és Védjegy hivatal megkülönböztetőképesség hiányára hivatkozva elutasította a védjegybejelentést, mert azon a véleményen volt, hogy a vonatkozó vásárlóközönség a megjelölést csupán a tartalom leírásaként, nem pedig a származás megjelöléseként értelmezné.

A bejelentő a Szövetségi Szabadalmi Bírósághoz fellebbezett a hivatal határozata ellen. A bíróság megállapította, hogy a „kis jegesmedve” megjelölés nem csupán a tartalom leírásának, hanem olyan fantázia címnak is tekinthető, amely a német szabadalmi törvény 8. szakaszának 2.1. bekezdése alapján megkülönböztetőképességgel rendelkezik. A döntés azt is leszögezte, hogy a megjelölés nem csupán olyan árukra (például filmekre vagy nyomtatott termékekre) vonatkozott, amelyek fiatal vagy kis jegesmedvékkel foglalkoztak, hanem egy konkrét figurára, nevezetesen a rajzfilmek kis jegesmedvéjére is. Ezért a bíróság szerint a vásárlóközönség megérti, hogy a kis jegesmedve arra a társaságra való utalást is megtestesít, amely az állatfigurával kapcsolatos árukat és szolgáltatásokat nyújtja.

A fentiek alapján a bíróság megállapította, hogy a védjegy nem leíró jellegű, és nem nélkülözi azt a képességet, hogy megkülönböztesse az egyik cég áruit és szolgáltatásait egy másikétől. A bíróság szerint nem volt lényeges, hogy a védjegyet a vonatkozó kereskedelmi körök elfogadták-e.

Olaszország

A) Olaszországban 2006. április 22-én hatályba lépett a 140/2006 sz. törvényerejű rendelet, amely az olasz jogszabályokat összhangba hozza a jogérvényesítésre vonatkozó 2004/48/EC sz. európai iránnyelvel.

B) 2006. februári tájékoztatónkban hírt adtunk arról, hogy Olaszországban 2006. január 1-jei hatállyal eltörölték a szabadalmak, használati minták és minták bejelentési és fenntartási illetékét, valamint a megadott európai szabadalmak alapján megerősített olasz szabadalmak fenntartási illetékét. Az egyik olasz ügyvivői iroda most arról tájékoztatt bennünket, hogy a 2007. évi költségvetési törvényben, amelyet még a parlamentnek kell jóváhagynia, ezt a rendelkezést visszavonják, vagyis 2007. január 1-jével nagy valószínűséggel újra bevezetik Olaszországban a törölt illetékek fizetési kötelezettségét.

Oroszország

Az Orosz Szövetségi Felső Döntőbíróság (SZFD) 2006. július 18-án megváltoztatta az Orosz Szabadalmi Hivatal (Rospatent) Fellebbezési Tanácsának (FT) azt a döntését, hogy nem törölte a szózott és száraz halak, diók és magvak vonatkozásában lajstromozott AMRO NEVSKOYE védjegyet.

Az FT határozata szerint a védjegy megtévesztően hasonlított a sörök, élelmiszerek és italok vonatkozásában lajstromozott NEVSKOYE védjegyhez. Ezt a határozatot a Moszkvai Döntőbíróság hatályon kívül helyezte, de később az utóbbi döntést változtatta meg az SZFD.

Az FT a Rospatent szabályai és joggyakorlata szerint azzal érvelt, hogy a sör és a hal nem minősíthető hasonló árunak. Az SZFD viszont döntésében a nemzetközi gyakorlatra hivatkozott, amely előírja, hogy a fogyasztói célcsoportokat figyelembe kell venni annak meghatározásakor, hogy a hasonló védjegyekkel jelölt áruk egymást kiegészítőnek tekinthetők-e.

Öböl-menti Arab Országok

Az Arab-öböl menti Együtműködési Tanács (Gulf Cooperation Council, GCC) Titkársága nyilvánosságra hozta azt a tervet, amely szerint egy egyesített regionális hivatalt fognak nyitni a tagországok (Arab Emírségek, Bahrein, Katar, Kuvait, Omán és Szaúd-Arábia) védjegybejelentéseinek lajstromozására. Ehhez a titkárság elkezdte megfelelő törvény kidolgozását.

A titkárság azt is bejelentette, hogy 2008-ig közös piacot hoznak létre.

Pakisztán

A) 2006. augusztus 3-i hatállyal módosították a pakisztáni szabadalmi törvényt. A módosított törvényből törölték azt a rendelkezést, hogy a szabadalmi bejelentések vizsgálatáról szóló jelentést a bejelentés napjától számított 18 hónapon belül közölni kell a hivatal elnökével. Ennek megfelelően az elővizsgálati eljárás lefolytatása nincs időhatárhoz kötve.

B) Pakisztánban a TRIPS-megállapodás 70. szakaszával összhangban az 1995. január 1-jét követően benyújtott, kémiai termékekre vonatkozó szabadalmi bejelentések vizsgálatát 2005. január 1-jétől kezdve meg kell kezdeni, ami rendkívüli terheket rótt és ró jelenleg is az elővizsgálókra. Ezért az ilyen vizsgálatok megkezdésének időpontját hivatalosan 2006. október 1-jéig meghosszabbították.

Az eddig kiadott elővizsgálati végzések mindegyike tartalmazza az alábbi két kifogás legalább egyikét:

– a bejelentőnek közölnie kell a hivatallal a Kereskedelmi Világszervezet egy tagországában benyújtott párhuzamos külföldi bejelentésre vonatkozó olyan dokumentumot, amely jelzi az illető bejelentés státuszát;

– a bejelentés tárgya nem elégíti ki a szabadalmazható találmányokkal kapcsolatos követelmények (újdonosság, feltalálói tevékenység és ipari alkalmazhatóság) legalább egyikét.

Szabadalmi Együtműködési Szerződés

2006. szeptember 25-től október 3-ig tartották a Szabadalmi Együtműködési Szerződés (PCT) 35. közgyűlését.

A közgyűlésen az Északi Szabadalmi Intézetet (Nordic Patent Institute, NPI) nemzetközi kutatási és elővizsgálati hatósággá jelölték ki (lásd „Északi Szabadalmi Intézet” címszó alatt).

A közgyűlés 2006. október 12-i hatállyal módosította a végrehajtási utasításnak a díjakra vonatkozó részét, mert csökkentette az elektronikus formában benyújtott bejelentések nemzetközi bejelentési illetékét. A nemzeti bejelentési díj, amely jelenleg 1400 CHF, 100 CHF-fel csökken, ha a kérelem nem karakterkódolt, hanem például képalapú formátumban, így PDF-ben van, 200 CHF-fel csökken, ha a kérelem karakterkódolt formátumú, és 300 CHF-fel csökken, ha a kérelem, a leírás, az igénypontok és a kivonat is karakterkódolt formátumban van.

A közgyűlés tisztázta a nemzetközi bejelentések nyelvi vonatkozású és a fordítások hibáinak helyesbítésével kapcsolatos követelményeket.

A közgyűlésen megállapodtak abban, hogy a PCT reformbizottsága a 2007. évi közgyűlés előtt további ülést fog tartani, amelyen megtárgyalják a beérkezett reformjavaslatokat, többek között azt, hogy a bejelentők több nyelven kívánhatják a nemzetközi publikálást.

Szaúd-Arábia

A Limabond Ltd. 2004. április 30-án kérelmet nyújtott be a MARIO ZIGNOTI védjegy lajstromozása iránt, amit 2004 augusztusában meghirdettek a hivatalos közlönyben.

A Consitex S.A. és a Lanificio Ermenegildo Zegna S.P.A. cég a törvényes határidőn, vagyis 90 napon belül felszólalást nyújtott be a védjegy lajstromozása ellen arra hivatkozva, hogy a lajstromoztatni kívánt védjegy megtevesztően hasonlít a Szaúd-Arábiában korábban lajstromozott saját ZEGA, ZENASPORT és ERMENEGILDO ZEGNA védjegyeikre.

A hivatal több szóbeli tárgyalás után megállapította, hogy nem áll fenn a megtevesztés valószínűsége, és a felszólalást elutasította.

A Consitex a Felsőbírósághoz fellebbezett, amely ugyancsak elutasította a fellebbezést.

Végül a Consitex a Legfelsőbb Bíróságtól kérte a határozat megváltoztatását, amely azonban 2006. szeptember 5-i döntésében megerősítette az alsófokú döntéseket.

A Szellemi Tulajdon Világszervezete

A) A Szellemi Tulajdon Világszervezete (WIPO) által a szabadalmi ügyekről 2006-ban kiadott jelentés szerint 2004-ben a világon 5,4 millió szabadalom volt hatályban. Ezek 81%-át engedélyezték amerikai egyesült államokbeli, angol, dél-koreai, francia és német bejelentők számára.

A megadott szabadalmak száma 1995-től 2004-ig évenként átlagosan 4%-kal nőtt.

B) A Szellemi Tulajdon Világszervezetének (WIPO) 2006 őszén tartott közgyűlésén egyetértettek abban, hogy 2007-ben két összejövetelt fognak tartani a tagállamok által beterjesztett, száznál több javaslat megtárgyalására, amivel a WIPO elsősorban a fejlődő országok igényeit igyekszik figyelembe venni.

Szerbia

Szerbia kormánya 2006. szeptember 19-én a Szellemi Tulajdon Világszervezetének vezérigazgatójánál nyilatkozatot helyezett letétbe, amelyben bejelentette, hogy 2006. június 3-án megszünt Szerbia és Montenegró korábbi államközössége, és egyúttal közölte, hogy Szerbia továbbra is alkalmazza a PCT-t.

A Nemzetközi Szabványosítási Szervezettől (International Organization for Standardization) Szerbia az „LS” kódot kapta.

Szingapúr

A 2006. június 2-i vagy annál későbbi elsőbbségű szingapúri szabadalmi bejelentések bejelentői támaszkodhatnak a Koreai Szellemitulajdon-védelmi Hivatal kutatási és vizsgálati jelentéseire. Ez annyit jelent, hogy a Koreai Szellemitulajdon-védelmi Hivatallal bővült azoknak a hivataloknak a köre, amelyeknek a kutatási és vizsgálati eredményeit a Szingapúri Szellemitulajdon-védelmi Hivatal (Intellectual Property Office of Singapore, IPOS) elfogadja. Ezek a következők: az USA, Ausztrália, Japán, Kanada, az Egyesült Királyság és Új-Zéland illetékes hivatala, valamint az Európai Szabadalmi Hivatal.

A jelzett időponttól kezdve a koreai hivatal az IPOS-nál benyújtott nemzetközi bejelentések számára nemzetközi kutatási hatóságként is működik.

Szudán

A Szudáni Védjegy hivatal közleményt adott ki arról, hogy a védjegyügyekben benyújtott meghatalmazások csak öt évig érvényesek.

Törökország

2007-ben a török általános iskolák 6., 7. és 8. osztályában elkezdik oktatni az innovációval kapcsolatos alapismereteket. A tantárgy neve „technológia és tervezés” lesz. A tárgy tanulói termékefejlesztési tanulmányokat fognak végezni, és kreatív ötletek létrehozására is fogják őket ösztönözni.

Új nemzetközi egyezmény

Negyvenegy ország, köztük az Amerikai Egyesült Államok, Japán, Európa és az Európai Unió országainak elővizsgálói 2006. szeptember 21-én Genfben megbeszélést tartottak, amelyen egy új egyezmény létrehozásában állapodtak meg.

Az új egyezmény egyesítené a jelenlegi szabadalomengedélyezési elveket az első bejelentő elve alapján, vagyis az lenne jogosult a szabadalomra, aki azt először jelenti be. Jelenleg egyedül az USA alkalmazza az első feltaláló elvét, amelynek alapján a találmányt kidolgozó személy jogosult a szabadalmi oltalomra. Az USA képviselői azonban hozzájárultak ennek a rendszernek a megváltoztatásához. Egy új nemzetközi egyezmény létrehozása után a szabadalmak vizsgálata az egész világon egyszerűbben menne végbe, és nemzetközi úton lehetne szabadalmat kapni.

Az összefüggésben az alábbi kérdésekben jutottak közös nevezőre:

- a bejelentői elv egységes alkalmazása;
- alapvető követelmények annak megítélésére, hogy egy találmányra engedélyezhető-e szabadalom;
- egyéves türelmi idő bevezetése a találmány publikálásától a bejelentés napjáig.

Az új egyezmény tervezetét kidolgozzák a 2006 vége előtt Japánban megtartandó következő ülés időpontjáig. Az egyezmény elfogadását 2007-re tervezik.

Zöld-foki Köztársaság

A Zöld-foki Köztársaság kormánya korszerű iparjogvédelmi törvények bevezetését készíti elő, amelyek a ma már gyakorlatilag használaton kívül álló 1940. évi portugál törvényt fogják felváltani.

A tervezett új törvény lényegileg a jelenleg hatályos portugál rendszeren alapul majd. Már létrehoztak egy iparjogvédelmi hivatalt, amely az 1940. évi törvény alapján fogad el védjegybejelentéseket.

Egy védjegybejelentés több áruosztályra is vonatkozhat. A hivatal biztosítékot nyújt arra, hogy a korábban benyújtott védjegybejelentéseket az új törvény is el fogja ismerni.

Szabadalmi oltalom elnyerésére az új törvény hatálybalépéséig nincs lehetőség.